

radványa került elő. A kihegyezett végű cölöpök DNy-i fele vékony ágakból készült, sűrű vesszőfonással volt ellátva, amely fölött – a cölöpök végződésénél – csapolásnyomokat is dokumentálni tudtunk. Ezekbe a csapolásokba illeszkedő keresztlécek a helyükről kimozdulva ugyan, de szintén előkerültek. A cölöpök mérete alapján kétségtelen, hogy a faszerkezet és a cölöplyuksorhoz tartozott egykoron. Az üledékbe süllyedt, körülbelül 10 m²-es famaradvány római és középkori leletanyag kíséretében került elő. (Az illusztrációkat lásd fent!) Az azóta elkészült dendrokronológiai vizsgálat szerint (dr. Grynaeus András) a cölöpök tölgyből, a vesszőfonás fűzfából készült. A felhasznált faanyagot az 1600-as évek környékén vágták ki. Az évszám tökéletesen összevág Horváth Tibor Antal Szombathely történetéről írt munkájában található néhány adattal.⁴¹ Az általa összegyűjtött írásos emlékek között szerepel ugyanis a Szombathelyt egykoron övező árok és a fából készült, vesszőfonással ellátott palánk leírása. Megtudjuk még azt is, hogy ezt a palánkot 1490-ben, 1592-ben és 1612-ben vagy újjáépítették vagy sérüléseit kijavították.

A palánkot kísérő árok viszont, az egyértelműen vízmozgáshoz kapcsolódó üledékesedés miatt, nem száraz-, hanem vizesárok volt. Elhelyezkedése alapján nagy valószínűséggel a mai Perint-patak egyik mellékágával azonosítható, amelyet valamikor az újkor folyamán feltöltöttek.

A római topográfia alapján feltételezhető, hogy ez a patakmeder már a római korban is létezett, bár az egyelőre eldöntetlen, hogy természetes vagy mesterséges képződménnyel van-e dolgunk.

Az előkerült faszerkezet – topográfiai helyzete, kora, ill. a kísérő leletanyag alapján – a középkori Szombathely irodalmi adatokból is ismert, ún. D-i sáncának egy szerencsésen megmaradt részlete.

ANDERKÓ KRISZTIÁN – SOSZTARITS OTTÓ

533. Szombathely, Országúti-dűlő (KÖH 68171)

(Vas megye) B, Á

2008. szeptember 10. és 2009. március 26. között megelőző feltárást végeztünk a 86. sz. főút Vát–Szombathely összekötő szakaszának (83+780–84+070 km-szelvény) nyomvonalára eső lelőhelyen, a 01169/3–6, 01173/1, 01169/7 hrsz. ingatlanokon. A feltárást 2008. szeptember 10-én Varga Krisztina kezdte meg, majd tőle október 17-én Basticz Zoltán vette át a tél beálltaig, végül Dobozi Ágnes fejezte be. A feltárt terület 20 657 m² nagyságú volt.

A lelőhely Zanattól K-re, a Kozár-Borzó-patak magasabb teraszán, a 86. sz. főút É-i és D-i oldalán található, K-i határa az Tücsök-patak. A lelőhelyet kettévágja a mai 86. sz. főút nyomvonala, amelynek hajdani építéskor régészeti értékek sérülhettek. A feltárást megelőző terepbejárást Takács Károly régész 2006-ban végezte, melynek során római kori, középkori felszíni telepnyomokat talált.

A feltárást először az É-i oldal, majd a D-i rész humuszosásával végeztük. A D-i rész gépi nyésését két nyomvonalszakaszon (főpálya, lehajtó ág) folytattuk. A munkát az előbbin kezdtük meg. Az altalaj sárga homokos, löszös, melyen nagyon szórta és csoportokat alkotva mutatkoztak a régészeti jelenségek. A pataktól nyugatabbra a humusz vastagsága helyenként elérte a 70–80 cm-t. A főpálya humuszosítását csak kb. a feléig végeztük, azután a lehajtó ág területén folytattuk a munkát. Ennek K-i részén jelentkezett néhány objektum, de Ny felé haladva ezek megszűntek. Ekkor a terület két szélén húzott, 2 m széles kutatóárokmal szondáztunk. Az északiban egyetlen jelenséget sem észleltünk, a déliben egy közepes méretű gödör és három kisebb cölöplyuk folytja került elő. A kutatást 2009-ben a D-i főpálya Ny-i részén 3, egyenként 1,5 iszapolókanál széles, sávban és a K-i szelvényfaltól K felé, a leendő út nyomvonalában, 1 iszapolókanál szélességben végeztük.

A lelőhelyen 132 gödröt, 76 cölöplyukat, 6 kemenét, 3 nyílt tűzhely nyomát és 1 kutat tártunk fel. Egy kora bronzkori edénytöredéket tartalmazó gödröt leszámítva az objektumok többségéből a 13–14. századra datálható, nagy mennyiségű kerámia látott napvilágot.

41 HORVÁTH T. A.: Szombathely a XV–XVIII. században. Acta Sava-riensis 8, 1993.

A vonaldíszes fazekak töredékei között található néhány bordás nyakú korsó szájtöredéke is. Emellett jelentős mennyiségű fémlelet is előkerült (pl. 5 db vassarkantyú). Az objektumok közül a hat különböző kialakítású kemence érdemel említést. Kettő összeomlott, vagy szétverték, kettő háromszög alakú, további kettő pedig ívelt kialakítású aknakemence. Végeredményben egy egyrétegű, késő Árpád-kori, szórt szerkezetű telep részletét tártuk fel.

A leletanyag a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat szombathelyi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a szombathelyi Savaria Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Binder Hajnalka, Bitsch Enikő, Faiszt Szabina, Kovács Zsanett, Csuti Tamás, Halász Ferenc, Kolonits László. A geodéziai felmérést a Geomontan Kft. végezte.

VARGA KRISZTINA – BASTICZ ZOLTÁN –
DOBOZI ÁGNES EMESE

534. Szombathely, Rákóczi Ferenc utca 2.

(KÖH 22789)

(Vas megye) Ró

2009. március 31-én, a tavaszi esőzések következtében emberi koponya- és alkarcsontok váltak láthatóvá, az Iseum Ny-i traktusának egyik tanúfalában (6349/12 hrsz.). A sír a savariai Iseum Ny-i temenoszfalán belül, az egykori 39/A szelvény talicskalejárójának (2007) D-i metszefalában került elő. A leletmentést április 1–3. között végeztük. A csontváz a jelenkori humusz alatti sárgásbarna, helyenként szürke agyagos rétegben feküdt. Bontás során kisméretű házikerámia, padlótegla- és tegulatöredékek kerültek elő. A sír K–Ny irányú, a csontváz nyújtott helyzetben feküdt, kissé É-ra fordulva. Alsó végtagjai épek voltak, karjai könyöknél behajtván a bal vállhoz voltak helyezve. Kézfejei a tanúfal lemosódása következtében hiányoztak. Mivel melléklet nem volt a csontváz mellett, helyzete pedig hasonló volt a korábbi években, az Iseum ezen részén előkerült sírokhoz, így feltehetőleg ez a csontváz is a késő római korban (4. sz. második fele) került a földbe.

Munkatársak: Horváth András és Horváth Dorina régésztechnikus hallgatók (Nyugat-magyarországi Egyetem).

MLADONICZKI RÉKA

535. Szombathely, Rumi út 21.

(KÖH 26712)

(Vas megye) Ró

A Szombathelyi Rendőrkapitányság Felderítő Osztály Bűnüldözési Alosztálya 2009. október 12-én megkereste a területileg illetékes Savaria Múzeumot azzal, hogy egy toronyi lakosnál lefoglaltak egy római kori agyagedényt, egy mécses és egy terra sigillata töredékét. A tulajdonos a rendőrségnek tett nyilatkozata szerint a leletet édesapja találta a volt California étterem építésekor.

A Savaria Múzeum igényt tartott a felsorolt tárgyakra, mivel azok az intézmény gyűjtési területén belül, ismert római kori temetőből előkerült régészeti leletek. A rendőrségtől átvett tárgyakat Gy. 2009.121.1–3. gyarapodási számokon vettük nyilvántartásba.

PAP ILDIKÓ KATALIN

536. Szombathely, Táncsics Mihály utca 44.

(KÖH 72939)

(Vas megye) R, Ró

2009. június 17-től július 3-ig elvégeztük a terület, a volt Szalézi Rendház és Kollégium területének próbafeltárását (10011/5 hrsz.). Összesen 300 m²-en kutattuk a telek beépítetlen részét, ahová iskola és óvoda építését tervezték.

A kérdéses ingatlan a Perint és az Alsóhegy közötti területen található; 27 szondát alakítottunk ki olyan elosztásban, hogy az ingatlan szinte teljes területét lefedjék. A szondákban több egykori patakmeder, vagy ideiglenes vízfolyás jelentős mennyiségű lerakódását figyeltük meg. Az egykori környezetet eszerint több, keskeny patak által szabdalta hátság jellemezi, amely az előkerült leletek és objektumok alapján már a rézkorban lakott volt. A badeni kultúra települési nyomai, kerámialeletei ezt egyértelműen bizonyítják. Összesen 24 régészeti korú objektumot azonosítottunk, melyek 14 szondában, a területen elszórtan jelentkeztek. Különböző méretű beásások, gödrök, cölöplyukak, amelyek őskori település jellemzői, de az előkerült calcinatumok és edénydepó temető jellegű lelőhelyre is utalnak. A szondákban továbbá szórvány őskori és római kori kerámiatöredékek (pl. terra sigillata), valamint állatcsontok és patics is előkerültek.

KISS PÉTER

537. Szombathely, 87. sz. út, tejgyártól É-ra

(KÖH 671239)

(Vas megye) R, Ró, Kk

2009. március 5-én helyszíni szemlét végeztünk a területen, ahol kiskertek vannak, egy részük zárt kert. Az átvizsgált nadrágszíjparcella É–D-i irányban húzódik, rajta sűrű növényzettel, minimális szabad földfelülettel. Ennek ellenére elszórtan, de folyamatosan találtunk rézkori, római kori és késő középkori kerámiát.

A begyűjtött leleteket a Savaria Múzeumban helyeztük el. (Gy. sz. 2009.11.)

Munkatárs: Szilasi Attila Botond.

PAP ILDIKÓ KATALIN

538. Szomód, Hosszú-dűlő

(KÖH 55877)

(Komárom-Esztergom megye) B

A 2008-ban megismert lelőhely területén további lakóházak építését tervezték, melyeket régészeti feltárások előztek meg.